

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Šatov, okres Znojmo

671 22 Šatov 398

Identifikátor školy: 600 127 664

Termín konání orientační inspekce: 22. – 24. květen 2002

Čj.	122 145/02-5094
Signatura	ol6cv112

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Šatov je úplnou základní školou s pěti třídami prvního stupně a čtyřmi třídami druhého stupně, která byla zřízena Obcí Šatov, okres Znojmo. Škola sdružuje základní školu s kapacitou 200 žáků a školní družinu s kapacitou 25 žáků, ta však nebyla předmětem orientační inspekce. Základním vzdělávacím programem je program Základní škola čj.: 16 847/96-12 ze dne 30. 4. 1996.

Škola vzdělává žáky místní a dojíždějící ze spádových obcí Havraníky a Hnanice. Je umístěna v budově původní české školy z roku 1924 a v její přístavbě z roku 1991.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Úroveň kvality vzdělávání byla hodnocena v rámci orientační inspekce na základě hospitační činnosti na prvním stupni v předmětech český jazyk a matematika a na druhém stupni v předmětech český a německý jazyk, dějepis, občanská výchova a v přírodovědných předmětech (chemie, fyzika). Byly sledovány oblasti plánování a přípravy výuky, její personální, materiální a psychohygienické podmínky. Tyto oblasti jsou hodnoceny pro první i druhý stupeň souhrnně. Organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou pak hodnoceny u obou stupňů zvlášť.

Plánování a příprava výuky

Plánování a příprava hospitované výuky na prvním stupni odpovídá schváleným učebním dokumentům. Členění učiva do jednotlivých ročníků je kontinuální, ale jeho rozložení není vždy v souladu s učebními osnovami. Ve druhé třídě měli žáci probranou násobku šesti, sedmi a osmi, která se má učit až ve třídě třetí, v níž se zase vyučuje konstrukce kruhu a kružnice a žáci byli z těchto znalostí klasifikováni, aniž by měli být. Tyto skutečnosti jsou také uvedeny v tematických plánech. Psaní jako složka specifického charakteru předmětu český jazyk není ve čtvrté a páté třídě začleněna v tematických plánech a není zapsána ani v třídních knihách. Výukové cíle byly velmi dobře stanoveny s ohledem na charakter učiva a věkové zvláštnosti žáků v jednotlivých ročnících. Prostřednictvím individuálních plánů byl zajištěn specifický přístup k integrovaným žákům i ostatním dětem se specifickými vývojovými poruchami učení. Bezprostřední příprava většiny učitelů na výuku byla svědomitá nejen po stránce obsahové, ale i z hlediska promyšlení aktivizujících a kooperativních metod práce.

Týdenní časová dotace předmětů na druhém stupni odpovídá realizovanému vzdělávacímu programu a požadavky učebních osnov se dařilo plnit. Rozpracováním učiva do časově tematických plánů byla garantována jeho návaznost mezi ročníky. Ze zápisů v třídních knihách vyplývá, že v rámci týdenního rozvrhu českého jazyka je věnována pozornost rovnoměrné výuce všech tří jeho složek (mluvnici, literární výchově a slohu). Vytčené cíle blíže definovaly probírané tematické celky často i s ohledem na plánované činnosti žáků za účelem rozvíjení jejich dovedností. V přípravné fázi učitelé promýšleli využití přiměřených pomůcek, účinné motivace žáků i vytváření adekvátního prostoru pro jejich komunikaci. Ojedinele byly méně promyšleny formy hodnocení s ohledem na individuální možnosti a méně bylo pamatováno na podrobnější vyhodnocení úspěšnosti jejich práce, závěrečné shrnutí učiva a v několika případech i na důslednější dodržování psychohygienických zásad.

Plánování výuky je v souladu s realizovaným vzdělávacím programem, hodiny byly připravovány z hlediska obsahové náplně, výchovného působení i forem a metod práce na velmi dobré úrovni.

Personální podmínky

Personální zajištění výuky bylo sledováno pouze u hospitovaných předmětů. Na prvním stupni nevyhovovala požadavkům odborné a pedagogické způsobilosti stanoveným příslušnou právní normou pouze jedna vyučující. To se však neprojevilo v kvalitě výuky v hospitovaných hodinách. Na druhém stupni neměla pedagogickou způsobilost jedna vyučující německého jazyka a jeden učitel chemie, který má způsobilost pro střední školy. Také jedna hodina občanské výuky byla vyučována učitelkou bez požadované odborné a pedagogické způsobilosti. Ostatní učitelé byli odborně a pedagogicky způsobilí. To se odrazilo ve vyrovnané a převažující velmi dobré kvalitě sledované výuky. Vyučující chemie je zapsán v seznamu proškolených osob ve smyslu ustanovení § 19 zákona č. 157/98 Sb., ve znění pozdějších předpisů o nebezpečných látkách a nebezpečných přípravcích. Vyučující fyziky nemá osvědčení o zaškolení v bezpečnostních předpisech v souladu s § 11 vyhlášky č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice.

Celkově jsou personální podmínky hodnoceny jako velmi dobré.

Materiální a psychohygienické podmínky

Převážná část hospitované výuky proběhla v kmenových učebnách, část ale také v odborné učebně chemie a fyziky a ojedinele také v místnosti pro výuku informatiky. Průměrně estetické učební prostředí kmenových tříd nebylo vždy pro výuku motivující. Jejich běžné základní vybavení neumožňovalo pravidelně zařazovat efektivnější metody práce založené například na častějším využití didaktické techniky. Žákovský nábytek ve třídách je starší, ale ještě použitelný. Jsou používány tradiční tabule pro psaní křídou, zápisy na některých jsou však vzhledem k jejich špatnému stavu těžce čitelné. Jazykovou učebnu škola nemá. Učebna informatiky je příležitostně využívána i pro výuku jiných předmětů, ale je méně vyhovující jak prostorově, tak množstvím počítačů vzhledem k počtu žáků. V suterénu je umístěna školní knihovna, která slouží ke zpestření výuky. Je zde také odborná učebna chemie a fyziky, zařízená malým demonstračním stolem a staršími pracovními stoly žáků s částečně funkční elektroinstalací, která byla v hodinách fyziky využita. Učebna je vyzdobena názornými tabulemi a různými modely. Její vybavení doplňují základní chemikálie, laboratorní sklo a soupravy pro laboratorní práce žáků. Škola využívá vhodné učebnice, běžné pomůcky a potřebnou literaturu. Nedostatek audiovizuální techniky učitelé velmi často nahrazovali doplňkovými učebními materiály, které pro žáky připravovali sami. Výukové prostředí, začlenění předmětů do rozvrhu hodin i jejich organizace vytvářely dobré podmínky pro dodržování psychohygienických zásad. Ve většině hodin byla využita relaxace, avšak ne vždy byla vhodně zařazena.

Vzhledem ke stáří některých pomůcek a nedostatečnému vybavení didaktickou, zejména audiovizuální technikou jsou materiální podmínky školy hodnoceny jako průměrné. Psychohygienické podmínky výuky jsou velmi dobré.

První stupeň

Český jazyk, matematika

Učitelé využívali styl tradičního pojetí vyučování frontálními metodami, které vyváženě střídali s aktivním učením, prací ve dvojicích či ve skupinách. Skupinová práce byla na velmi dobré úrovni, zvláště v jedné z hospitovaných hodin matematiky, kdy byl zvolen vedoucí skupiny, který se učil řídit a hodnotit činnosti svého týmu. V hodinách českého jazyka a čtení vyučující přihlíželi k postižení žáků se SVPU, pracovali s nimi individuálně, nepoužívali však

žádné kompenzační pomůcky. V hospitovaných hodinách matematiky žáci prokazovali znalosti již probrané látky (násobení a dělení, aritmetický průměr), byli učitelé vedeni ke správnému řešení slovních příkladů. Rovněž v českém jazyce a čtení byly znalosti žáků na velmi dobré úrovni. Proces učení byl založen na předávání poznatků a ověřování úrovně jejich osvojení. V hodinách matematiky a českého jazyka se organizace, metody a formy práce účelně střídaly a podporovaly aktivitu žáků. Ti byli vedeni k samostatnosti, po splnění úkolů si v některých hodinách vzali doplňkovou práci a šli pracovat na koberec. Tím přirozeně relaxovali a zároveň si procvičili probrané učivo. Ve většině hospitovaných hodin však stále převažovala role učitele.

V průběhu sledované výuky učitelé žáky účinně motivovali, ale úvodní motivace byla většinou opomíjena nebo zaměňována sdělením cíle hodiny či jeho obsahu. V jedné hodině matematiky byli žáci motivováni v průběhu celé hodiny nápaditě a originálně. V hospitovaných hodinách se vyučující zaměřovali na ověřování a pochopení učiva probíraného v předcházejících hodinách. Velice pěkně hodnotili výkony žáků, dvojic či skupin, jejich hodnocení bylo vždy zdůvodňované. Pouze ve dvou hodinách se podařilo vyučujícím vést žáky k vlastnímu hodnocení a sebereflexi. Závěrečné hodnocení a shrnutí ve většině hodin učitelé neopomíjeli.

Žáci pracovali převážně se zájmem, byli aktivní. V hodinách převažoval verbální projev učitelů, který byl doplňován neverbální složkou projevu. Přesto učitelé dávají žákům prostor pro vyjádření vlastního názoru, čímž u nich podporovali rozvoj komunikativních dovedností. Při práci ve dvojicích a ve skupinách měli žáci možnost komunikovat mezi sebou. Komunikace učitelů byla na velmi dobré úrovni. V průběhu inspekce se žáci chovali slušně a přirozeně.

Organizace výuky a použité formy a metody práce byly z hlediska účelnosti a vhodnosti na velmi dobré úrovni. Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve sledované výuce byly také velmi dobré. Komunikace a interakce mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy byla vynikající.

Celková úroveň sledované výuky matematiky a českého jazyka na prvním stupni byla velmi dobrá.

Druhý stupeň

Český jazyk, občanská výchova

Organizace výuky směřovala ke splnění vytčených cílů. Výrazně se u jednotlivých učitelů kvalitativně nelišila, ale rozdílně volili učitelé metody a formy práce. V hodinách s převažující klasičnou strukturou byl přiměřený rozsah učiva dobře rozložený v průběhu celé hodiny. Jednotlivé její části na sebe přirozeně navazovaly a dřívější znalosti byly rozvíjeny v rámci nově probírané látky. Rozmanité činnosti, méně diferencované s ohledem na individuální možnosti žáků, se střídaly. Žáci byli méně aktivní, ale projevovali dobré znalosti. Bez výrazných problémů pracovali podle pokynů učitelů, orientovali se v probírané látce a nové poznatky vyvozovali, zařazovali do širších souvislostí a uměli je vhodně aplikovat. Pohotově pracovali s učebnicemi a doplňujícími učebními texty připravovanými učiteli. Dařilo se cíleně využívat výchovné posláním předmětů k nenásilnému formování postojů žáků nejen k probírané látce, ale i k budování jejich sociálních kompetencí. Všeobecně méně času v těchto hodinách zbývalo na hlubší závěrečné procvičení získaných poznatků. V méně četných hodinách převládalo činnostní pojetí výuky založené na střídání individuální práce a kooperativních technik učení. Žáci se vyjadřovali k problémovým okruhům a diskutovali. Nové učivo za pomoci učitele vyvozovali, uplatňovali mezipředmětové vztahy. Projevovali velmi dobré znalosti, ale i dovednosti. Nejvyšší byla výuka založená na prožitku.

Partnerský vztah mezi učitelem a žáky, pěstování vzájemné tolerance, uznání, hodnocení i sebehodnocení prolínalo celou vyučovací jednotkou. Žáci se projevovali velmi vstřícně, ohleduplně, ale i kriticky. Prezentovali velmi dobré výsledky skupinové práce - projektu - a nabízeli možnost spolužákům o obsahu i formě jejich práce diskutovat. V uvedených hodinách pedagogické mistrovství učitele spočívalo v potlačení vlastní role a koordinaci činnosti žáků.

Motivaci učitelé rozvíjeli tradičně více v průběhu hodiny než na jejím počátku. Uplatňovali různé formy hodnocení, zadávání přiměřených úkolů, využití pomůcek a často netradiční metody a formy práce orientované na citlivé výchovné působení. V týmové práci měli žáci možnost pocítit spoluodpovědnost za společné výsledky. Výuka založená na odhalování pozitivních vlastností žáků, při respektování jejich individualit, vytvářela příznivé klima a umožňovala každému z nich prožít radost z úspěchu. Tím je motivovala k hlubšímu zájmu o předmět. V závěru hodin byla podpořena zadáním tvořivých činností při domácí přípravě.

Celkově se dařilo navozovat ve všech třídách vzájemnou důvěru a vstřícné vztahy. Přiměřené úkoly, participativní styl výuky, vyrovnaný dialog mezi učiteli a žáky a spravedlivé oceňování jejich výkonů posilovaly příznivou atmosféru vyučování. Většina žáků projevovala přiměřenou aktivitu. Jejich vyjadřování bylo v některých hodinách strohé, protože učitelé ne vždy vytvářeli dostatečný prostor pro rozvíjení širších komunikativních dovedností žáků. Více však bylo těch hodin, kdy možnost vyjadřování žáků byla výrazně učiteli preferovaná. Z reakcí žáků i jejich projevu zcela vyplynulo, že uvedený styl výuky nejen plně akceptují, ale umí prezentovat své názory, vzhledem k věku myšlenkově logicky utříděné, na velmi dobré úrovni.

Hodinám vedeným klasicky i založeným na netradičních metodách a formách práce bylo společně uplatňování metodických i pedagogických zkušeností učitelů. Činnosti žáků, logicky provázané, vedly k naplnění vzdělávacích a často i výchovných cílů. Velmi dobrá průběžná motivace kontrastovala se vstupní, vyznačující se převážně nižší efektivitou. Učitelé byli v neustálém kontaktu se žáky a dařilo se jim rozvíjet jejich interakci a ojedinele i jejich širší komunikativní dovednosti.

Celková kvalita průběhu a výsledků vzdělávání ve sledovaných předmětech v oblasti organizace, forem a metod práce, motivování a hodnocení, interakce a komunikace měla jednotlivě i celkově velmi dobrou úroveň.

Německý jazyk

Sledované hodiny byly dobře připraveny a organizovány, z hlediska struktury a pestrosti používaných metod a forem práce se však poněkud lišily. Byly vedeny převážně tradičním způsobem, který žáky ne vždy dostatečně aktivizoval, většina činností probíhala frontálním způsobem, především opakování a procvičování. Vedle práce s učebnicí a cvičeními byl také zařazen poslech autentického textu z magnetofonu, na nějž žáci následně reagovali dle otázek učitelky. V některých třídách žáci projevovali zájem a snažili se spolupracovat, v jiných pak byly jejich odpovědi velmi úsporné a třídu se nepodařilo zcela zapojit. V dostatečné míře byla také využita samostatná práce žáků se zadaným cvičením z učebnice s následnou kontrolou dle zápisu na tabuli. Jistá relaxace byla žákům dopřána pohybem po třídě při přemísťování předmětů a následném určování jejich místa, při zařizování dětských pokojíčků nábytkem nebo při skupinových činnostech, skládání vět ze slov na kartičkách nebo hrových cvičeních. Vhodně byla užívána práce s chybou. Učitelky žákům připravily kopírované materiály a řadu různých pomůcek, modely, dětský nábytek, výstřižky a další, se kterými oživil jejich práci při nácviu gramatických jevů a větných struktur. Většina žáků vede pečlivě svoje sešity, které jsou pravidelně a důsledně kontrolovány a opravovány vyučujícími.

Cílená vstupní motivace byla v hospitovaných hodinách zaznamenána ojediněle. Ztrácela se většinou v úvodních zdvořilostních formalitách, v seznamování třídy s programem hodiny nebo různých formách úvodního opakování. Některými motivačními rozhovory na začátku hodiny, případně sborovou recitací ale byli žáci k připravovanému tématu vhodně směřováni. V průběhu hodin pak žáky motivovala zajímavá práce, vhodně zvolená témata, případně hrové či soutěžní momenty. Při samostatných činnostech byla žákům průběžně poskytována pomoc. Průběžné učitelské hodnocení žákovské práce i jejích výsledků nechybělo v žádné hodině, případná klasifikace za snahu a dobrou odpověď byla zároveň jejich pozitivní motivací. Závěru, shrnutí a zhodnocení hodiny byla vždy věnována patřičná pozornost, jen výjimečně však byli žáci vedeni k sebehodnocení. Namátkovou kontrolou byl zjištěn malý počet známek v některých žákovských knížkách.

Žáci spolupracovali při různých úkolech ve dvojicích i ve skupinkách. Tradiční uspořádání žákovských stolů ve všech hospitovaných hodinách je však nemotivuje k žádné verbální interakci a nespĺňuje tak podmínky formálních pravidel spontánní komunikace. Proto se komplexní rozvoj jejich řečových dovedností daří jen stěží uskutečňovat. Organizační pokyny v hodinách byly vedeny převážně německy. Verbální i neverbální projev učitelek byl velmi dobrý, jejich vyjadřování zřetelné a srozumitelné, jednání se žáky vstřícné a laskavé. Žáci respektovali pravidla běžné komunikace ve škole, v hodinách nebyly zaznamenány žádné projevy nekázně.

Vedle uplatňování tradičních metod a forem práce byly v hodinách zařazovány činnosti, které žáky zaujaly více, organizace výuky byla efektivní. V motivování jsou ještě rezervy, hodnocení žáků bylo přiměřené. Úroveň žákovské interakce odpovídá podmínkám a možnostem jednotlivých skupin. Přístup vyučujících k nim je velmi dobrý.

Celkově je kvalita vzdělávání v německém jazyce na velmi dobré úrovni.

Chemie, fyzika

Hospitované hodiny proběhly v odborné učebně chemie a fyziky a byly zaměřeny výrazně činnostně. Jedna byla koncipována jako laboratorní práce, ostatní pak jako opakovací vzhledem k závěru školního roku. Samostatnou práci konali žáci za dozoru učitele, který hodnotil a upřesňoval prováděné pokusy. Žáci ověřovali získané informace o bezpečném a účelném zacházení s chemickými látkami a byli vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví. Stejně jako učitel užívali potřebné ochranné pomůcky. Byli vedeni k pečlivému zpracování získaných výsledků a využívali k tomu také vzorně připravenou učitelovu předlohu na tabuli. Fyzikální opakování žáci provázeli samostatnými pokusy se žákovskými soupravami pro pokusy z optiky. Opakovali probrané učivo dle tezí uvedených na tabuli při individuálním zkoušení a ostatní žáci formou společného testu. Diskutovali o sluneční soustavě a orientaci na obloze. Učitel vedl žáky k soustavnému logickému myšlení a vyvozování správných závěrů, k jasnému vymezení pojmů a ke konfrontaci teoretických a empirických poznatků. Účelně zařazoval matematické řešení vhodných příkladů. Oba učitelé vytvářeli prostor pro aktivní učení a podněcovali tak zájem žáků o daný problém. I přes jejich značné úsilí se však nedařilo plně aktivizovat všechny žáky, a to zejména v deváté třídě, v níž téměř polovina žáků, kteří často projevují elementární nedostatky (násobení, převody základních jednotek), absolvuje desátý rok své školní docházky.

Připravené žákovské soupravy pro pokusy z optiky, demonstrační stůl s laboratorním sklem a chemikáliemi, ohlášený námět práce i domácí příprava žáků, to byla vstupní motivace jednotlivých hodin. V jejich průběhu pak byli žáci zaměstnáváni předkládanými problémovými úlohami, prováděním pokusů, měřením, pozorováním, vyhodnocováním a vytvářením vlastních závěrů. Byli průběžně motivováni v dostatečné míře, zájem některých žáků však přesto

probuzen nebyl a ti se pak stali jen pasivními diváky. Hodnocení práce žáků bylo soustavné a vycházelo z jejich verbálních i písemných projevů, učitelé je povzbuzovali a motivovali příležitostnou klasifikací. V některých žákovských knížkách je málo známek z chemie i fyziky. V závěru hodin bylo důsledně provedeno jejich shrnutí, zhodnocení jejich průběhu i vlastní práce žáků.

Žáci spolupracovali zejména při provádění chemických i fyzikálních pokusů a při řešení problémových úloh. Verbální i neverbální komunikace učitelů byla na velmi dobré úrovni. Vyjadřovali se jasně a srozumitelně, kladli logické otázky a vedly žáky k samostatnému uvažování a ke konstrukci jejich vlastních závěrů. V hodinách se žáci chovali slušně a akceptovali dohodnutá pravidla běžné komunikace ve škole.

Vyučující volí vhodné metody a formy práce, preferují aktivní spolupráci žáků prováděním experimentu, žáky dostatečně motivují a hodnotí jejich přístup a výsledky. Komunikace vyučujících je na profesionální úrovni.

Kvalita vzdělávání v chemii a fyzice je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Celkově je kvalita vzdělávání na obou stupních hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Koncepci rozvoje Základní školy Šatov vypracovala ředitelka před svým jmenováním do funkce v dubnu 2000. Tato koncepce analyzuje situaci v době jejího nástupu do funkce a zahrnuje všechny důležité oblasti činnosti školy. Priority, které ředitelka stanovila, se týkají strategických cílů výchovně vzdělávacího procesu ve škole a prostředků k jejich dosažení. Koncepce se zaměřuje na vytváření klimatu školy a organizaci jejího chodu. Plánované cíle jsou reálné, konkrétní a jsou průběžně naplňovány. Z tohoto materiálu jsou odvozeny hlavní úkoly plánu práce pro školní rok 2001/02. Jeho obsah je zaměřen na všechny důležité oblasti činnosti školy. Součástí celoročního plánu jsou plány hospitační a další kontrolní činnosti, plán práce školní družiny, výchovného poradce a plán protidrogové prevence. Na jeho vytváření je umožněna participace pedagogických i nepedagogických pracovníků školy. Projednán a schválen byl na pedagogické radě na začátku školního roku. Z celoročního plánu vycházejí měsíční plány práce, které jsou podle potřeby aktualizovány a konkretizovány a které jsou vždy opatřeny termínem akce i konkrétní odpovědností za ni.

Ve všech třídách na obou stupních je realizován výchovně vzdělávací program Základní škola č.j.: 16 847/96-12 ze dne 30. 4. 1996. Jsou vyučovány všechny předměty učebního plánu daného ročníku, jejich minimální počet hodin je dodržen. Rozvržení učiva v matematice na prvním stupni není zcela v souladu s učebními osnovami, ve třídních knihách čtvrté a páté třídy není uváděno psaní jako složka specifického charakteru předmětu český jazyk.

Kvalita plánování je i přes uvedené skutečnosti na velmi dobré úrovni.

Organizování

Organizační struktura školy je určena *organizačním řádem*, který stanoví její vnitřní organizační členění, umožňující účinné a operativní řízení školy. Stanovuje také povinnosti

a kompetence ředitelky školy i její zástupkyně, přičemž kompetence dalších pedagogických i nepedagogických pracovníků jsou vymezeny v jejich pracovních náplních, které jsou součástí osobních složek. Poradními orgány ředitelky jsou především pedagogická rada, zástupkyně ředitelky a výchovná poradkyně v jedné osobě, vedoucí metodického sdružení na prvním stupni a vedoucí školní družiny. Koordinace činnosti všech pracovníků školy je zajištěna jejich každodenním osobním kontaktem, prostřednictvím měsíčních plánů a pravidelných provozních a pedagogických porad i schůzek metodického sdružení. Zápisy z porad mají velmi dobrou vypovídací hodnotu. Povinná dokumentace školy je vedena v úplnosti, v souladu s právními předpisy. Drobné nedostatky v ní zjištěné byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti.

Základní informace o denním režimu školy jsou zpracovány ve *vnitřním řádu školy*. Ten je strukturován jako přehled pokynů, případně zákazů, a povinností žáků. Práva žáků jsou pak citována v doplňkovém materiálu, který vychází z Úmluvy o právech dítěte. *Klasifikační řád* je zpracován přehledně ve všech oblastech výchovně vzdělávacího procesu. S těmito řády byli žáci i učitelé prokazatelně seznámeni. *Rozvrh hodin* je sestaven s ohledem na plynulý chod školy podle zásad pro jeho tvorbu v souladu s příslušnou právní normou.

Informační systém školy spočívá na přenosu informací směrem k zaměstnancům školy, žákům, jejich rodičům i veřejnosti a umožňuje zároveň získávat zpětnou vazbu nezbytnou pro rozhodování a pro organizaci školy. Využívá systému porad, informačních nástěnek na chodbách školy i v obou jejích sborovnách a školního rozhlasu. Jedenkrát ročně vychází školní zpravodaj, který je doručován do každé rodiny žáků, do obecních úřadů i obchodů v sousedních vesnicích. Škola přispívá do týdeníku Znojensko. Žáci jsou informováni svými třídními i dalšími učiteli na třídnických hodinách, rodiče navštěvují pravidelné třídní schůzky, případně výchovnou poradkyni. Spolupráce s rodiči je velmi dobrá, rada školy však ustavena není. Na veřejnosti se škola prezentuje na školních akademiích, u společných táboráků s rodiči, oběma svými pěveckými sbory a při různých příležitostných akcích v průběhu celého roku.

Výroční zpráva obsahuje velké množství zajímavých informací o životě školy, není však zpracována v souladu s § 17e, odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších předpisů.

Za úsek *výchovného poradenství* odpovídá výchovná poradkyně, která současně zastává funkci zástupkyně ředitelky školy. V poradenské oblasti byla proškolená. Funkci zastává teprve první rok, dosud nezahájila vysokoškolské studium příslušného zaměření. Činnost výchovného poradenství vychází z plánu práce zaměřeného na poradenskou službu vycházejícím žákům a jejich rodičům v oblasti profesní orientace, dále na péči o všestranný rozvoj talentovaných žáků a zajištění individuálního přístupu k žákům s horšími sociálními podmínkami a specifickými potřebami učení. Pro ně škola vypracovává individuální vzdělávací programy a kontroluje jejich naplnění. Výchovná poradkyně koordinuje vzájemné kontakty se žáky, rodiči, učiteli i mimoškolními institucemi. Úzce spolupracuje s úsekem drogové prevence, který zajišťuje vychovatelka školní družiny pro uvedenou oblast odborně proškolená. Činnost drogové prevence organizuje v souladu s vypracovaným a v průběhu roku aktualizovaným minimálním preventivním programem prevence sociálně patologických jevů. Ten je založený na vzájemné spolupráci s vedením školy a všemi pracovníky školy. Je realizován působením učitelů na žáky v rámci výuky a organizováním jednorázových i pravidelných aktivit pro žáky, ojedinele pro jejich rodiče. Prostředky k naplnění minimálního programu jsou práce s tiskovinami, využívání videoprogramů, volného času žáků, školní vývěsky, spolupráce s odborníky, konzultace, besedy, PEER program, organizování zájmové činnosti žáků a další. Prevence je založena na vedení žáků ke zdravému životnímu stylu zastřešeným projektem Zdravé děti, zdravá obec. Jedním z cílů je pokračování v další etapě budování dopravního hřiště v areálu školní zahrady, které bude sloužit ke sportovnímu vyžití žáků školy i spádových obcí ve volném čase. V současnosti je již v provozu hřiště na kopanou

a odbíjenou a relaxační zázemí pro děti, vybavené prolézačkami, houpačkami a pískovištěm. Primární prevence je cílená především na zvýšení odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům, snížení rizika uvedených vlivů a jejich dostupnosti ve smyslu podpory zdraví nabídkou mimoškolních aktivit. Hlavními prostředky prevence jsou vzájemná komunikace žáků s učiteli, vedení žáků k sebepoznání a sebehodnocení a zlepšení jejich psychické i fyzické kondice. Velmi dobrá prevence se odráží ve skutečnosti, že škola dosud nemusela řešit závažně problémy žáků na uvedených úsecích činnosti.

Kvalita organizování školy je velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení pracovníků a jejich motivování vychází z koncepce školy. Ředitelka jasně stanovuje úkoly svým podřízeným a vyžaduje jejich plnění. Vzhledem k počtu zaměstnanců je pružnost v řízení zajišťována operativně, každodenním kontaktem ředitelky s pracovníky školy. Pro zajištění kvality výuky využívá v dostatečné míře odbornou a pedagogickou způsobilost vyučujících. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je standardně zpracován na základě jejich požadavků, osobních zájmů, společenských potřeb i potřeb školy. Tento plán konkretizuje ředitelka na začátku školního roku. V jeho průběhu se pak učitelé účastní velkého množství školení a kursů zaměřených převážně na výchovné poradenství, jazykové vzdělávání, informatiku a řízení. Pro svoje pracovníky odebírá škola Moderní vyučování, Učitelství noviny a periodikum Komenský. Ostatní časopisy si učitelé dle potřeby stahují z internetu. Pedagogická knihovna je zastaralá, ale je postupně doplňována novými publikacemi dle finančních možností školy.

Motivace pracovníků je založena na systému jejich morálního a hmotného stimuluování i pravidelného hodnocení jejich práce. Osobní příplatky a další odměny jsou jim přidělovány podle dohodnutých, předem známých pravidel. Výše osobního příplatku přehodnocuje vedení školy dvakrát ročně. Podílejí se na něm i sami učitelé svým sebehodnocením. Kromě finanční stimulace využívá ředitelka morální ocenění a pochvalu za práci nad rámec stanovených povinností, aktivitu a podněty. Sebehodnocení školy se promítá do výroční zprávy i případných příspěvků do regionálního tisku.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost je plánovaná a zahrnuje všechny oblasti chodu školy i její součásti. Je koncipovaná v souladu s dlouhodobými záměry a úkoly stanovenými v ročním plánu práce. Vychází z povinností pracovníků pověřených plněním zvláštních úkolů, pracovních náplní pedagogických pracovníků i dalších zaměstnanců. Plán kontrolní činnosti je součástí ročního plánu práce a vytyčuje hlavní kontrolované oblasti v jednotlivých měsících školního roku. Důkladně a operativně je rozpracován v krátkodobém plánování činnosti školy a kvartálním rozpisu hospitací. Výsledky měsíčních kontrol, zaměřených převážně na provoz a úklid školy, jsou evidovány v sešitě kontrol a jsou realizovány v souladu s plánem kontrolní činnosti. Ne vždy prokazatelně jsou projednávány s kontrolovanými osobami. Kontrola výchovy a vzdělávání, vedení dokumentace, činností specifických úseků školy i celková organizace je rozpracovaná do jednotlivých měsíců a podle potřeb školy aktualizovaná. Výsledky kontrol jsou evidovány na zvláštních listech. Jednou z hlavních forem kontroly pedagogických pracovníků jsou hospitace převážně tematicky zaměřené. Sledují průběh a úroveň výchovy a vzdělávání, plnění učebních osnov a realizaci aktuálních pedagogických trendů. Výsledky hospitací jsou vždy za kvartální období sumarizovány. Doporučení v nich uvedená jsou analyzována, jsou vyvozeny závěry jak pro vedení školy, tak pro pedagogické pracovníky

a tyto závěry jsou pak zveřejněny a projednávány na poradách za účelem odstranění zjištěných nedostatků. Méně efektivně se kontrola projevila v modernizaci výuky a v efektivitě některých hodin, výraznější vstupní a závěrečné motivaci žáků, rozvíjení jejich širších komunikativních dovedností a systematickém individuálním přístupu k žákům se specifickými poruchami učení. Z celkového hodnocení úrovně řízení školy i vzdělávání však vyplynulo, že s výhradou drobných nedostatků je kontrolní činnost realizována v souladu s plánem ve všech oblastech činnosti školy pravidelně a účelně. Kontrola výsledků znalostí a dovedností žáků i jejich chování je prováděna průběžně učiteli, kteří postupují v souladu s vnitřní klasifikační směrnicí. Výsledky práce žáků jsou dále vyhodnocovány a srovnávány prostřednictvím pololetních a závěrečných prověrek z českého jazyka a matematiky od třetích do devátých ročníků. Výsledky výchovy a vzdělávání jsou komplexně projednávány na pedagogických radách a v závažnějších případech individuálně s rodiči žáků.

Ředitelka školy má velmi dobře vypracovaný systém kontrolní činnosti. Kontrola probíhá pravidelně, její výsledky jsou evidovány a s kontrolovanými osobami převážně prokazatelně projednávány. Tím jsou vytvořeny funkční mechanismy směřující k průběžnému odstraňování nedostatků a postupnému zkvalitňování práce školy.

Kontrolní činnost má celkově velmi dobrou úroveň.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční a systematické plánování života školy je založeno na dobré znalosti prostředí ve kterém funguje, na znalosti potřeb žáků a na promyšleném postupu při naplňování cílů realizovaného vzdělávacího programu. Chod školy je efektivně organizován, její pracovníci jsou vhodně vedeni a motivováni. Kontrolní činnost je systematická a poskytuje účinnou zpětnou vazbu pro řízení školy.

Celkově jsou podmínky vzdělávání hodnoceny jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy stanovená § 38a odst.1 písm. a, b, c, d, e, h, i, j, k zákona č.29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Návrh koncepce rozvoje školy (z 3. 4. 2000)
- Plán práce ZŠ Šatov na školní rok 2001/2002, organizační řád, klasifikační řád, vnitřní řád školy pro žáky, minimální preventivní program
- Plán práce a dokumentace výchovného poradenství na školní rok 2001/2002
- Přehled žáků se specifickými poruchami učení, přehled integrovaných žáků 2001/2
- Databáze uskutečněných vyšetření žáků
- Plán kontrolní činnosti ředitelky školy 2001/2, zápisy z kontrolní činnosti, hospitační záznamy
- Pracovní náplně vedoucích pracovníků, učitelů i provozních zaměstnanců

- Tematické plány učitelů ve sledovaných předmětech na školní rok 2001/2002
- Písemnosti žáků, žákovské knížky
- Zřizovací listina Obce Šatov čj.: 190/01 ze dne 25. června 2001
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj.: 32 430/01-21 ze dne 28. 12. 2001
- Inspekční zpráva se signaturou al6cr103, čj.: 122 027/98-11086 ze dne 28. 10.1998

ZÁVĚR

Při poslední inspekci, která proběhla v lednu roku 1998, byla posuzována činnost školy ve vybraných částech dle § 18, odst 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství v platném znění. Předmětem inspekce bylo řízení školy, které bylo ve všech ukazatelích hodnoceno jako spíše nadprůměrné až nadprůměrné (podle tehdejší hodnotící stupnice ČŠI). V srpnu roku 2000 byla jmenována současná ředitelka. Po necelých dvou letech ve funkci konstatuje ČŠI kvalitu jejího řízení školy (dnes: Podmínek vzdělávání) jako velmi dobrou.

Plánování spojené s bezprostřední přípravou učitelů na výuku bylo velmi dobré, odrazily se v něm odborné a pedagogické zkušenosti učitelů. Velmi dobré personální podmínky se mimo jiné projeví i ve vynalézavosti učitelů, kteří svou iniciativou přispěli ke zlepšení jinak průměrných materiálních podmínek výuky. Absence odborné nebo pedagogické zkušenosti u čtyř vyučujících se v kvalitě sledované výuky neprojeví. Dodržování pedagogických zásad přispělo k velmi dobré psychohygieně vyučování. Učební plány vzdělávacího programu Základní škola jsou plněny.

Většinou promyšlená organizace jednotlivých hospitovaných hodin, zvolené formy a metody práce měly na obou stupních převážně velmi dobrou, v několika případech i vynikající úroveň. Vstupní motivace nebyla často dostatečně účinná, v průběhu výuky však byli žáci většinou motivováni. Hodnocení žákovské práce, žákovská interakce i komunikace vyučujících byla převážně na velmi dobré úrovni. Žákům s horšími sociálními podmínkami a specifickými potřebami učení věnuje škola systematickou pozornost, vypracovává pro ně individuální vzdělávací programy a kontroluje jejich plnění.

Podmínky vzdělávání v oblastech plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků i kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako velmi dobré. Celkově jsou tedy podmínky, které vedení školy vytváří pro realizaci vzdělávání, na velmi dobré úrovni.

Základní škola v Šatově má velmi dobré předpoklady pro svoji další úspěšnou činnost.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Klár	Mgr. Pavel Klár v.r.
Členové týmu	Mgr. Ludmila Šimáčková	Mgr. Ludmila Šimáčková v.r.
	Mgr. Jan Dusík	Mgr. Jan Dusík v.r.

V Brně dne 17. června 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. června 2002.....

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Bc. Stanislava Kaniová

Mgr. Bc. Stanislava Kaniová
v.r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: KÚJK	2002-07-16	608/02

Zřizovatel: Obecní úřad Šatov	2002-07-16	609/02
Okresní úřad Znojmo	2002-07-16	610/02

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Nebyly podány